

Szőlő növényvédelmi előrejelzés (2014.05.29.)

a Móri Borvidék szőlőtermesztői számára

Kiadva: 2014.05.29. 12:00-kor.

Érvényes: 2014.06.05-ig.

Várható frissítés: 2014.06.05. 12:00-kor.

Fenológiai fázis: korai fajtáknál virágzás kezdete

Tarka szőlőmoly fogás 1 hét alatt átlag 8 db/csapda

Időjárás: Meleg idő

Veszélyhelyzet: Lisztharmat, Peronoszpóra, Molyok

Tünetek: Első tünetek

Várható fejlemények: Lisztharmat, Peronoszpóra erősödése, Felszívódó szerek használata, Molylárvák kártétele

A meleg napok hatására több helyen megindult a virágzás, és várhatóan a továbbiakban is megmarad a gyors ütemű virágzás. Jelenleg az ültetvényekben fekvéstől és fajtától függően 5%-os virágzás van a Borvidéken.

Bár alapvetően az időjárás a lisztharmat terjedésének kedvez a peronoszpóra számára is jó "előkészületi időszaknak" számít az elmúlt hét időjárása. Csapadék érkezése esetén gyorsan és erősen felléphet a betegség, akár már a virágzás vége felé, ami igen veszélyes a kötődő kis bogyókezdeményekre nézve. Az ültetvényekben egyre több peronoszpóra levéltünetet találni. Megfigyeléseink szerint a vitorla alatti 3. vagy 4. levélen a leggyakoribb az előfordulás, amiből arra lehet következtetni, hogy nem "rég" fertőzésekről van szó, hanem 7-10 nappal ezelőtti fertőzések tüneteit láthatjuk ezeken a leveleken. Várhatóan az elkövetkező napokban fog a szőlő tömegesen befertőződni a mostani, tünetet mutató levelek fonákáról elszabaduló spórák miatt.

A virágzás alatt, a betegségek számára jelenleg nagyon kedvező időjárás miatt, folyamatosan - 7-10 naponta - folytatni kell a blokkyszerű kezeléseket. A készítmények közül a legerősebb hatásúakat válasszuk: ez lehet valamelyik strobilurin, ezen kívül felszívódó szerek kombinációjával is permetezhetünk. A lényeg, hogy erős védelemmel lássuk el a szőlőt, hogy a virágzás alatti időszakban a gombabetegségek támadása visszatartható legyen.

A tarka szőlőmoly rajzása gyengült. Szex-feromon csapdáink átlagosan 8 db-ot fogtak a héten. Ezzel párhuzamosan a lárvák megjelenése és károsítása folyamatos. Vizsgáljuk át a fürtöket, és ahol szövedéket vagy lárvára utaló rágást észlelünk, ott haladéktalanul permetezzünk. Permetezés hiányában a fürtkezdeményeket a kis lárvák a virágzás alatt jelentősen károsíthatják. A mostani időszakban a kontakt szerek és a kitinszintézis-gátló készítmények használata is indokolt és megfelelő, bármelyik szertípust választhatjuk az eredményes védekezés érdekében.

A molyok lárvái mellett több rovar, köztük a kabócák is jelentős károsítói a szőlőnek. A kis rovarok szívogatásuk nyomán vírusokat terjesztenek. A vírusok által okozott betegségek hozzájárulnak a tőkék idő előtti leromlásának folyamatához.

A tőkepusztulás kezdeti tünetei már ilyenkor látszanak az egyes tőkéken. Ezen okok miatt használjunk rovarölő szereket évente többször a szőlőben.

A levéltakák

tavaszi szivogatásának gyógyult nyomai most látszanak szembetűnően az alsó leveleken. A szivogatások helyén a levélszövet nem nő tovább, így a korábbi kártételt a levéllemezben keletkező, feltűnő, szabálytalan alakú lyukak jelzik. Ezeken a leveleken már nincs kártevő, de a károsítás nyomai megmaradnak a továbbiakban. Friss kártétel esetében, amikor sárgás szívásnyomokat észlelünk a fiatal hajtásokon, újra védekeznünk kell speciális atkaölő szerrel.

Mind a gombaölő mind a rovarölő szerek kijuttatásánál ügyeljünk a jó fedettség elérésére. A mostani időszakban

hektáronként 300 l víz körüli mennyiséggel lehet jó fedettséget elérni. Nemcsak a középső zónának, de a lombzat alacsonyabban (tőketörzs) és magasabban (vitorla) elhelyezkedő részeinek is juttatni kell a permetléből.

A vitorla és a fiatal levelek érzékenyek a perzselésre, a lisztharmat elleni felszívódó készítményeket mérjük ki pontosan, ne adagoljuk túl, mert perzselést okozhatnak.

A szőlőben a gyomnövényekre is fordítsunk kellő figyelmet. Ha az ültetvény a virágzás időszakára kigyomosodik, a nyári kezelést glifozát tartalmú készítménnyel végezzük el. Több veszélyes gyom is újra „nekilendül” ebben az időszakban, ezért ezek irtására akkor kerüljön sor, amikor még 20-30 cm-nél nem nagyobbak. Később csak sok vesződséggel, többszöri kaszálás és az ezt követő újrAhajtáskor elvégzett gyomirtás ad csak eredményt. A kijuttatáskor ügyeljünk arra, hogy a permetlé nem érheti a kultúrnövény zöld részeit, ezért elengedhetetlen a törzs és kordonkar tisztítás. A fent említett hatóanyag környezet-kímélő, ezért az integrált (AKG) termesztésben is felhasználható.

A meteorológiai állomások által mért adatok

05.22.-28.	Heti átlaghőmérséklet (oC)	Csapadékösszeg (mm)
Csákberény	20,2	10,8
Csókakó	20,0	9,4
Mór	19,5	10,8
Zámoly	19,2	12,2

ÚJ BETEGSÉG !!!

Aranyszínű sárgaság fitoplazma

Aranyszínű sárgaság fitoplazma tünete a szőlő levelein

Az aranyszínű sárgaságot okozó fitoplazma, a Grapevine Flavescence dorée phytoplasma a szőlő veszélyes új károsítója. A fertőzés következtében a szőlőtőkék terméshozama 20-50 %-kal csökkenhet, a beteg növények száma évente megtízszereződhet. A vektor (kabóca) elleni védekezés hiányában a tőkék 80-100 %-a befertőzödhet, fogékony fajták esetében néhány év leforgása alatt ki is pusztulhat. A betegség elleni védekezéshez jelenleg nem áll rendelkezésre megfelelő kémiai eljárás. A betegséget okozó fitoplazma, azaz sejtfal nélküli baktérium bejelentési kötelezettség alá tartozó karantén károsító. Besorolása azt jelenti, hogy az Európai Unió egyes területein előfordul, de behurcolása és terjesztése tilos. A betegség pusztítását először 1949-ben a délnyugat-franciaországi Armagnac vidékén tapasztalták. Olaszországban 1973-ban észlelték először. Spanyolországban a francia határ közelében, Katalóniában következett be az első fertőzés 1996-ban. Portugáliában először 2007-ben észlelték a betegséget az ország északi részén. Közép-Európában Szerbiában 2002-ben azonosították először a középső-déli területeken. Svájcban Ticino tartományban van jelen 2004 óta. Szlovéniában az első fertőzött növényeket 2005-ben az Adriai-tengerpart közelében találták. Három évvel később már az ország keleti, azaz Magyarországhoz közeli területén is bekövetkezett a fertőzés. Ausztriában 2009-ben jelentkezett a betegség Stájerországban. Horvátországban 2009-ben jelent meg az első fertőzött körzet. A betegség gazdasági jelentőségét mutatja, hogy bár számos fertőzött területet tartanak nyilván a tagállamok, túlnyomó többségükben még mindig felszámolási intézkedéseket kell tenni a terjedés megállítására. Magyarországon 2013. augusztus 30-án mutatta ki először a kórokozó jelenlétét (Zala megyében) szőlő növényben és a *Scaphoideus titanus* kabócában a NÉBIH Növény-egészségügyi és Molekuláris Biológiai Laboratóriuma. A kezdeti tünetek közé tartozik az ízkezők rövidülése. A hajtásokon az első, enyhe sodródást mutató levelek a nyár közepén jelennek meg. A tünetek fokozatosan erősödnek, és kialakul a betegségekre jellemző, levélszél felé történő, háromszög alakú sodródás. A napnak kitett levélrészekben a fehér bogyójú fajtáknál a levéllemez részleges vagy teljes sárgulása, kék bogyójú fajtáknál vörösödése figyelhető meg, a levélfelület fémszínű lesz.

Az aranyszínű sárgaságot okozó fitoplazma a fertőzött növény hancsrészeiben él, terjedésre önmagában nem képes. Távoli új területekre és ültetvényekbe fertőzött szaporítóanyaggal kerülhet. Ültetvényen belül és kisebb távolságra az

Európába a 20. század első felében behurcolt **amerikai szőlőkabóca**val (*Scaphoideus titanus*) terjed, a vektor szívogatásával kerül át egészséges növényekbe, megfertőzve azokat.

Amerikai szőlőkabóca

Az amerikai szőlőkabóca egynemzedékes, tojás alakban telelő faj. A nőtények a tojásaikat a két éves cser foszló kérge alá helyezik. A lárvák kelése időjárástól függően elhúzódó, május közepétől egészen július második dekádjáig tarthat. Az L1-L3 lárvák főleg a hajtások alsó leveleinek fonákán tartózkodnak, közel azokhoz a vesszőkhöz, ahová a nőtények tojásaikat lerakták. Az **imágók július elejétől-közepétől jelennek meg** – először a hímek, később a nőtények –, és egészen szeptember végéig, október elejéig jelen vannak. A rajzáscsúcs időjárástól függően július vége-augusztus közepe közötti időszakra esik. A fitoplazma terjedése megakadályozásának egyik kulcsfontosságú intézkedése **a terjesztő vektor elleni védekezés**. A vektorok egyedszámának gyérítését a szőlő gondos metszésével, a nyesedék elégetésével, a rügyfakadás előtti olajos permetezéssel, a tenyészidőben pedig a lárvák és az imágók elleni növényvédő szeres (Actara SC) kezeléssel tudjuk megoldani.

L3-as lárva

L5-ös lárva

Az ország több helyén megtalálták az első kelő amerikai szőlőkabóca lárvákat. Ezek után majd a Borvidéken is számítani lehet az első amerikai szőlőkabóca lárva kelésére. Figyelemmel kísérhetjük a lárvakelés alakulását országosan a naponta frissülő <https://karositemonitoring.nebih.gov.hu/> weblapon a Térképek menüpont alatt. A narancssárga jelölőkre rákattintva megnézhetjük a fogás helyén az első fogás dátumát, a fogott egyedek számát és a lárva fejlettségi állapotát. Jelenleg a lárva L1-L2-es fejlettségűek. A Móri Borvidéken egyelőre még nem észleltük a kártevő lárvaát. A kártevő ellen a virágzás után javasolt a védekezéseket elkezdeni (Actara).

Szombatig várhatóan a május végi átlagos alá süllyed, szombattól ismét emelkedik a hőmérséklet. Eső, csapadék kedd estig nem valószínű. Növényvédelmi munkákat a héten biztonságosan lehet végezni. A következő 7 napban a Borvidéken 25 mm csapadék várható. Az időjárás-előrejelzés 05.29-én (csütörtökön) készült, az ebből az időpontból előrelátható időjárást jelzi előre. A kiadás napjától távolodva a későbbiekben ez jelentősen változhat, ezért adott napra várható csapadékról <http://www.eumet.hu/> weboldalon érhetünk el információkat.

A fent felsorolt betegségek ellen a Syngenta a következő készítményeket ajánlja.

A	ajánlata erre a hétre: atkák ellen Thiovit Jet, Vertimec 1,8 EC atkák ellen a Vertimec 1,8 EC lehetőség szerint önmagában kijuttatva lisztharmat ellen Thiovit Jet, Topas 100 EC, Dynali peronoszpóra ellen Bravo 500, Ridomil Gold MZ 68 WG, Pergado F lisztharmat, peronoszpóra és szürkepenész ellen Quadris Max szőlőmolyok ellen Affirm, Karate Zeon 5 CS gyomok ellen Medallon Prémium